

B"H

Likkutei Sichos Source Sheet

Volume 15 | Vayeshev | Sicha 1

א'

(1) תנחומא פרשתינו א'

וְלִמָּה נִתְעַסֵּק הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְחַלֵּה בְּיַחְוִסֵיהֶן שֶׁל אֲמוֹת הָעוֹלָם. מִשָּׁל לְמֶלֶךְ שֶׁהָיָה לוֹ מְרָגְלִית מְשַׁלֶּכֶת בְּתוֹךְ הָעֵפֶר וּבְתוֹךְ הַצְּרוּרוֹת. הַצְּרָרָה הַמְּלֶכֶת לִפְשֵׁשׁ בְּעֵפֶר וּבְצְרוּרוֹת לְהוֹצִיא אֶת הַמְּרָגְלִית מִתּוֹכָן. כְּשֶׁהִגִּיעַ הַמְּלֶכֶת לְמְרָגְלִית, הֵנִיחַ אֶת הָעֵפֶר וְאֶת הַצְּרוּרוֹת וְנִתְעַסֵּק בַּמְּרָגְלִית.

The Holy One, blessed be He, however, befriended Israel and called them his possessions, inheritance, (and) portion, as it is said: For the portion of the Lord is His people Jacob, the lot of His inheritance (Deut. 32:9); and ye shall be Mine own treasure among all the peoples (Exod. 19:5); and I have planted thee a noble vine, wholly a right seed (Jer. 2:21). Why did the Holy One, blessed be He, concern Himself from the very beginning of time with the genealogies of the nations? This may be likened to a king who dropped a pearl into sand and pebbles. The king was compelled to search the sand and the pebbles to recover the pearl. As soon as he recovered the pearl, however, he discarded the sand and the pebbles, for he was only interested in retrieving the pearl.

כָּף נִתְעַסֵּק הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּדוֹרוֹת לְשַׁעֲבֵר וּכְלָלֵן וּמִנִּיחוֹ, אָדָם שֶׁת אֲנוֹשׁ, קִינָן מֵהֶלְלָאֵל יָרֵד וְגו' (דה"א א, א-ב). וְכֵן בְּעֵשְׂרֵה דוֹרוֹת הַשְּׁנַיִים, שֶׁם אֲרַפְכְּשָׁד שָׁלַח וְגו'. וְהִתְיַנּוֹק נוֹטֵל אֶת הַסֵּפֶר וְקוֹרֵא עֵשְׂרֵה דוֹרוֹת מֵאָדָם עַד נֹחַ בְּבֵית אַחַת. כְּשֶׁהִגִּיעַ לְעֵשְׂרֵה דוֹרוֹת שְׁמֹנֶה וְעַד אַבְרָהָם, כְּמוֹ כֵן קוֹרֵאֵם בְּבֵית אַחַת. כְּשֶׁהִגִּיעַ לְמְרָגְלִיּוֹת, אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, הִתְחִיל מִתְעַסֵּק בָּהֶן. לְכָף נִסְמְכָה פְּרִשְׁת אֱלוֹפֵי בְנֵי עֵשָׂו לְפָרְשָׁה זו.

Similarly, the Holy One, blessed be He, devoted Himself superficially to the earlier generations, and then ignored them. He mentioned Adam, Seth, Enoch, Kenan, Mahalalel, Jared, etc. (I Chron. 1:1-2), and also the second ten generations, Shem, Arpachshad, Shelah, etc. (ibid. 1:24), so that a child could take the Bible and read about the ten generations from Adam to Noah at a single sitting, and also about the ten generations from Noah to Abraham at one time. But when he reached the section dealing with the pearls, Abraham, Isaac, and Jacob, he would have to apply himself diligently in reading about them. That is why the section on Elephaz the son of Esau is included in this chapter.

(2) רש"י ריש פרשתינו

וְיֵשֵׁב יַעֲקֹב וְגו': אַחֵר שֶׁכָּתַב לָךְ יְשׁוּבֵי עֵשׂוֹ וְתוֹלְדוֹתָיו בְּדֶרֶךְ קִצְרָה, שֶׁלֹּא הָיוּ סְפוּנִים [הַגּוֹנִים] וְחֲשׁוּבִים לְפָרֶשׁ הַיָּאֵךְ נִתְיַשְׁבוּ וְסֹדֵר מִלְּחֻמוֹתֵיהֶם אֵיךְ הוֹרִישׁוּ אֶת הַחֹרִים, פִּירֵשׁ לָךְ יְשׁוּבֵי יַעֲקֹב וְתוֹלְדוֹתָיו בְּדֶרֶךְ אֲרוּכָה כֹּל גִּלְגּוּלֵי סִבְתָם, לְפִי שֶׁהֵם חֲשׁוּבִים לְפָנֵי הַמְּקוֹם לְהֵאָרִיךְ בָּהֶם. וְכֵן אֶתְּהָ מוֹצֵא בְּעֵשְׂרֵה דוֹרוֹת שֶׁמֵּאָדָם וְעַד נֹחַ, פְּלוּנֵי הוֹלִיד פְּלוּנֵי, וְכִשְׁבָּא לְנֹחַ הָאָרִיךְ בּוֹ. וְכֵן בְּעֵשְׂרֵה דוֹרוֹת שְׁמֹנֶה וְעַד אַבְרָהָם קִצְרָה בָּהֶם, וּמִשֶׁהִגִּיעַ אֶצֶל אַבְרָהָם הָאָרִיךְ בּוֹ. מִשָּׁל

למרגלית שנפלה בין החול, אדם ממשמש בחול וכוברו בכברה עד שמוצא את המרגלית, ומשמצאה הוא משליך את הצרורות מידו ונוטל המרגלית.

Jacob dwelt: Scripture described Esau's settlements and his generations, [but only] briefly, because they were not distinguished nor important enough to elaborate on [in detail] how they settled and the order of their wars, [or] how they drove out the Horites. [In contrast] it (Scripture) elaborates at length on the settlements of Jacob and his generations, and all the events that brought these about, since they were [considered] important [enough] to the Omnipresent to dwell upon at length. Similarly, you find regarding the ten generations from Adam to Noah: So-and-so begot so-and-so, but when it (Scripture) reached Noah, it dwelt upon him at length. Likewise, with the ten generations from Noah to Abraham, it dealt [only] briefly with them, but when it reached Abraham, it dwelt upon him at length. This can be compared to a pearl that falls into the sand: A person searches in the sand and sifts it with a sieve until he finds the pearl, and when he finds it, he casts the pebbles from his hand and keeps the pearl.

ד

(3) רש"י, ל"ז, ב'.

אלה תולדות יעקב: אלה של תולדות יעקב, אלה ישוביהם וגלגוליהם עד שבאו לכלל יישוב. סבה ראשונה יוסף בן שבע עשרה וגו' על ידי זה נתגלגלו וירדו למצרים. זהו אחר פשוטו של מקרא להיות [דבר] דבור על אופניו.

These are the generations of Jacob: And these are those of the generations of Jacob. These are their settlements and their wanderings until they came to settle. The first cause [of their wanderings]: when Joseph was seventeen years old, etc. Through this [the events that unfolded], they wandered and descended to Egypt. This is according to the plain explanation of the verse, putting everything in its proper perspective.

(4) וישלח ל"ו, ל"א.

וְאֵלֶּה הַמְּלָכִים אֲשֶׁר מָלְכוּ בְּאֶרֶץ אֲדוֹם לִפְנֵי מְלֶכֶת מִלְּךָ לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל:

And these are the kings who reigned in the land of Edom before any king reigned over the children of Israel:

(5) רש"י, ל"ו, מ'.

ואלה שמות אלופי עשו: שנקרא על שם מדינותיהם לאחר שמת הדד ופסקה מהם מלכות. והראשונים הנזכרים למעלה, הם שמות תולדותם, וכן מפורש בדברי הימים (דברי הימים א' א נא) וימת הדד ויהיו אלופי אדום אלוף תמנע וגו':

And these are the names of the chieftains of Esau: who were called by the names of their provinces after Hadar died and their kingdom had ceased. The first ones mentioned above (verses 15-19) are the names of their generations, and so it is delineated in (I Chronicles I: 51): And Hadar [sic] died, and the chiefs of Edom were Chief Timna, etc."

ה'

(6) גור ארי'

ומשליך הצורות. פירוש אחר שהתחיל הכתוב לדבר מיעקב - לא דבר עוד מעשו, כי השליך אותו מעליו, מפני שעשו הוא צורות...

And he throws the pebbles: after we begin discussing Yakkov, we do not discuss Eisav anymore, as he was cast away, similar to pebbles...

ו'

(7) וישלח ל"ג, י"ד

יעבר-נא אדני לפני עבדו ואני אתנהלה לאטי להגל המלאכה אשר לפני ולגל הילדים עד אשר-אבא אל-אדני שעירה:

Now, let my master go ahead before his servant, and I will move [at] my own slow pace, according to the pace of the work that is before me and according to the pace of the children, until I come to my master, to Seir."

(8) עובדי בסופו

ועלו מושעים בתר ציון לשפט את-תר עשו והיתה ליהודה המליכה:

And saviors shall ascend Mt. Zion to judge the mountain of Esau, and the Lord shall have the kingdom.

ז'

(9) צפני ג', ט'.

כי-אז אהפך אל-עמים שפה ברורה לקרא כלם בשם יהוה לעבדו שכם אחד:

For then I will convert the peoples to a pure language that all of them call in the name of the Lord, to worship Him of one accord.

(10) עובדי א', י"ח.

והיה בית-יעקב אש ובית יוסף להבה ובית עשו לקש ודלקו בהם ואכלום ולא יהיה שריד לבית עשו כי יהנה דבר:

And the house of Jacob shall be fire and the house of Joseph a flame, and the house of Esau shall become stubble, and they shall ignite them and consume them, and the house of Esau shall have no survivors, for the Lord has spoken.

(11) ישעי ס"א, ה'.

ועמדו זרים ורעו צאנכם ובני נכר אכריכם וכרמיכם:

And strangers shall stand and pasture your sheep, and foreigners shall be your plowmen and your vinedressers.

ח'

(12) תולדות כ"ה, כ"ג

וַיֹּאמֶר יְהוָה לָהּ שְׁנֵי גוֹיִם (כְּתִיב גַּיִם) בְּבֶטְנְךָ וּשְׁנֵי לְאֻמִּים מִמֶּעַיְנֶךָ יִפְרְדּוּ וְלֹאִם מִלְּאִם יֵאָמֵץ וְרַב יַעֲבֹד צְעִיר:

And the Lord said to her, "Two nations are in your womb, and two kingdoms will separate from your innards, and one kingdom will become mightier than the other kingdom, and the elder will serve the younger.

י'

(13) חגיגה ט"ו, א'.

אֲשֶׁכַּחֲיִיהָ רַבָּה בַּר שֵׁילָא לְאֵלֶיהוּ אָמַר לִיה מַאי קָא עֲבִיד הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אָמַר לִיה קָאָמַר שְׁמַעְתָּא מִפּוּמֵיהּ דְּכּוּלְהוּ רַבְנָן וּמִפּוּמֵיהּ דְּרַבִּי מֵאִיר לָא קָאָמַר אָמַר לִיה אֲמַאי מִשּׁוּם דְּקָא גָמַר שְׁמַעְתָּא מִפּוּמֵיהּ דְּאַחַר אָמַר לִיה אֲמַאי רַבִּי מֵאִיר רַמּוֹן מִצָּא תּוֹכוֹ אֲכַל קְלִיפְתּוֹ זָרַק אָמַר לִיה הַשְׁתָּא קָאָמַר מֵאִיר בְּנֵי אֹמֵר בְּזִמְן שְׂאָדָם מִצְטַעַר שְׂכִינָה מָה לְשׁוֹן אֹמְרַת קִלְנִי מִרְאֲשֵׁי קִלְנִי מְזַרְעֵי אִם כֶּף הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִצְטַעַר עַל דְּמִן שְׁל רְשָׁעִים קַל וְחוּמְרָא עַל דְּמִן שְׁל צַדִּיקִים שְׁנִשְׁפָּךְ

The Gemara relates: Rabba bar Sheila found Elijah the prophet, who had appeared to him. He said to Elijah: What is the Holy One, Blessed be He, doing? Elijah said to him: He is stating halakhot transmitted by all of the Sages, but in the name of Rabbi Meir He will not speak. He said to him: Why? He replied: Because he learned halakhot from the mouth of Aḥer. He said to him: Why should he be judged unfavorably for that? Rabbi Meir found a pomegranate and ate its contents while throwing away its peel. He said to him: Indeed, your defense has been heard above. Now God is saying: My son, Meir, says: When a person suffers, e.g., by receiving lashes or the death penalty at the hands of the court, how does the Divine Presence express itself? Woe is Me from My head, woe is Me from My arm, as God empathizes with the sufferer. If the Holy One, Blessed be He, suffers to such an extent over the blood of the wicked, how much more so does He suffer over the blood of the righteous that is spilled.

י"א

(14) נח ו', י"ג

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְנֹחַ קֵץ כָּל-בָּשָׂר בָּא לְפָנַי כִּי-מָלְאָה הָאָרֶץ חָמָס מִפְּנֵיהֶם וְהִנְנִי מַשְׁחִיתֶם אֶת-הָאָרֶץ:

And God said to Noah, "The end of all flesh has come before Me, for the earth has become full of robbery because of them, and behold I am destroying them from the earth.

(15) בראשית רבה פ"ל, ח'.

רַבִּי לׁוֹי וְרַבְנָן, רַבִּי לׁוֹי אָמַר כָּל מִי שְׁנִצְאָמַר בּוֹ הָיָה, רָאָה עוֹלָם חָדָשׁ, אָמַר רַבִּי שְׁמוּאֵל חֲמִשָּׁה הֵן: נֹחַ, אֶתְמוֹל (אִיּוֹב יד, ט): אֲבָנִים שְׁחָקוּ מֵיָם, דָּאָמַר רַבִּי לׁוֹי בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן אֶפְלוּ אֶצְרָבְלַיִן שְׁל רַחִים נִמְחָה בְּמַיִם, וְהָכָא אֶתְ אָמַר (בְּרֵאשִׁית ט, יח): וַיְהִי בְּנֵי נֹחַ הַיְצְאִים מִן הַתֵּבָה, אֶתְמָהָא, אֶלָּא רָאָה עוֹלָם חָדָשׁ.

Rabbi Levi and the Rabbis: Rabbi Levi said anyone who it says about him "Was", saw a new world. Rabbi Shemuel said there are five: Noah, yesterday "water wore away the stones" (Job 14:19), as Rabbi Levi said in the name of Rabbi Yochanan even the lower millstones were erased by the water, and here you say, "The sons of Noah who exited from the ark were," (Genesis 9:18) How could this be!? Rather he saw a new world.

(16) נח ה', כ"ב.

עַד כָּל־יְמֵי הָאָרֶץ זָרַע וְקָצִיר וְקַר וְחֹם וְקִיץ וְחֹרֶף וַיָּנוּם וְלַיְלָה לֹא יִשְׁבֹּתוּ:

So long as the earth exists, seedtime and harvest, cold and heat, summer and winter, and day and night shall not cease."

(17) וירא כ"א, ל"ג.

וַיִּטַּע אֵשֶׁל בְּבֵאֵר שֶׁבַע וַיִּקְרָא שֵׁם בְּשֵׁם יְהוָה אֵל עוֹלָם:

And he planted an eishel in Beer-Sheba, and he called there in the name of the Lord, the God of the world.

י"ב

(18) לך ט"ו, י"ד.

וְגַם אֶת־הַגּוֹי אֲשֶׁר יַעֲבֹדוּ דָן אֲנִי וְאַחֲרַיִךְ יֵצְאוּ בְרִכְשׁ גָּדוֹל:

4And also the nation that they will serve will I judge, and afterwards they will go forth with great possessions.

(19) רש"י בא י"ב, מ"א.

ויהי מקץ שלשים שנה וגו' ויהי בעצם היום הזה: מגיד שכיון שהגיע הקץ לא עכבן המקום כהרף עין, בחמישה עשר בניסן באו מלאכי השרת אצל אברהם לבשרו, בחמישה עשר בניסן נולד יצחק, ובחמישה עשר בניסן נגזרה גזירת בין הבתרים:

It came to pass at the end of four hundred and thirty years, and it came to pass in that very day: [This] tells [us] that as soon as the end [of this period] arrived, the Omnipresent did not keep them [even] as long as the blink of an eye. On the fifteenth of Nissan, the angels came to Abraham to bring him tidings. On the fifteenth of Nissan Isaac was born; on the fifteenth of Nissan the decree of "between the parts" was decreed. — [from Mechilta]

(20) מיכה ז', ט"ו

כִּי־מִי צִאתָךְ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲרָאנוּ נִפְלְאוֹת:

As in the days of your exodus from the land of Egypt, I will show him wonders.

(21) רמב"ם הלכות תשובה פ"ז ה"ה.

כָּל הַנְּבִיאִים קָלַן צִוּוּ עַל הַתְּשׁוּבָה וְאִין יִשְׂרָאֵל נִגְאָלִין אֶלָּא בַּתְּשׁוּבָה. וּכְבָר הַבְּטִיחָה תּוֹרַה שְׂסוּף יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה בְּסוּף גְּלוּתָן וּמִיָּד הֵן נִגְאָלִין שְׁנֹאמֵר (דברים ל א) "וְהָיָה כִּי יָבֹאוּ עֲלֶיךָ כָּל הַדְּבָרִים" וְגו' (דברים ל ב) "וְשָׁבַת עַד ה' אֱלֹהֶיךָ" (דברים ל ג) "וְשָׁב ה' אֱלֹהֶיךָ" וְגו':

All the prophets commanded [the people] to repent. Israel will only be redeemed through Teshuvah.

The Torah has already promised that, ultimately, Israel will repent towards the end of her exile and, immediately, she will be redeemed as [Deuteronomy 30:1-3] states: "There shall come a time when [you will experience] all these things... and you will return to God, your Lord.... God, your Lord, will bring back your [captivity]".

(22) עקב י"א, י"ב

אֶרֶץ אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ דֹרֵשׁ אֹתָהּ תָּמִיד עֵינֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בָּהּ מִרְשֵׁית הַשָּׁנָה וְעַד אַחֲרֵית שָׁנָה:

a land the Lord, your God, looks after; the eyes of Lord your God are always upon it, from the beginning of the year to the end of the year.